16. 6. 2003

ID: 21765

Dokazování

Navrhne-li účastník soudu, aby tento provedl určitý důkaz, může svůj procesní úkon odvolat jen za podmínek uvedených v ustanovení § 41a odst.3 o.s.ř.; dojde-li odvolání úkonu soudu nejpozději současně s návrhem na provedení důkazu, postupuje soud stejně, jako kdyby účastník takový návrh nikdy neučinil. V případě, že návrh na provedení důkazu nebyl účinně odvolán (a nejde ani o návrh, který je vázán na splnění podmínky, k němuž se nepřihlíží - § 41a odst.2 o.s.ř.), nelze dovodit, že návrh nebyl podán, i když účastník soudu později sdělil, že na návrhu na provedení důkazu "netrvá", že "nenavrhuje" jeho provedení, že takový návrh "nečiní" apod.

Navrhne-li účastník soudu, aby tento provedl určitý důkaz, může svůj procesní úkon odvolat jen za podmínek uvedených v ustanovení § 41a odst.3 o.s.ř.; dojde-li odvolání úkonu soudu nejpozději současně s návrhem na provedení důkazu, postupuje soud stejně, jako kdyby účastník takový návrh nikdy neučinil. V případě, že návrh na provedení důkazu nebyl účinně odvolán (a nejde ani o návrh, který je vázán na splnění podmínky, k němuž se nepřihlíží - § 41a odst.2 o.s.ř.), nelze dovodit, že návrh nebyl podán, i když účastník soudu později sdělil, že na návrhu na provedení důkazu "netrvá", že "nenavrhuje" jeho provedení, že takový návrh "nečiní" apod.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 426/2002, ze dne 26.11.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce I. M., zastoupeného advokátem, proti žalovanému Z. a.s., zastoupenému advokátem, o 105.000,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Hradci Králové pod sp.zn. 8 C 65/99, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. listopadu 2001 č.j. 20 Co 249/2001-81, tak, že rozsudek krajského soudu se zrušuje a věc se vrací Krajskému soudu v Hradci Králové k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobce se domáhal, aby mu žalovaný zaplatil 105.000,- Kč s 19% úrokem z částky 225.000,- Kč za dobu od 1.4.1997 do 14.11.1997 a z částky 105.000,- Kč za dobu od 15.11.1997 do zaplacení. Žalobu odůvodnil zejména tím, že se žalovaným, u něhož pracoval jako ředitel provozů a služeb, uzavřel "smlouvu o individuálních pracovních a platových podmínkách", podle které mu měla být vyplacena po roční uzávěrce roku 1996 roční odměna podle ukazatelů, jež byly stanoveny v dodatku k této smlouvě ze dne 26.8.1996. Přestože splatnost této odměny nastala již v březnu 1997, žalovaný mu vyplatil až dne 14.11.1997 částku 120.000,- Kč. Zbývající část odměny ve výši 105.000,- Kč mu žalovaný odmítl vyplatit s odůvodněním, že "ze strany žalobce nedošlo ke splnění stanoveného ukazatele č. 3". Žalobce má za to, že má nárok i na zbývající část roční odměny za rok 1996.

Okresní soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 14.3.2001 č.j. 8 C 65/99-70 žalovanému uložil, aby zaplatil žalobci 12.461,92 Kč, "ve zbytku" žalobu zamítl a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 17.250,- Kč k rukám "advokáta žalovaného". Při svém

rozhodování vycházel ze zjištění, že žalobce byl u žalovaného dne 12.8.1996 jmenován do funkce ředitele provozů a služeb a že pracovní poměr účastníků byl rozvázán dohodou ke dni 6.1.1997. Účastníci se dohodli (v dodatku ke "smlouvě o individuálních pracovních a platových podmínkách" ze dne 26.8.1996), že žalobci bude vyplacena roční odměna ve výši 210.000,- Kč, jestliže budou splněny stanovené ukazatele; odměna ve výši 25% z roční odměny bude žalobci náležet, bude-li dodržen stanovený limit mzdových prostředků (ukazatel č. 1), odměna ve výši dalších 25% z roční odměny byla vázána na snížení počtu zaměstnanců (ukazatel č. 2) a odměna ve výši 50% z roční odměny měla být žalobci poskytnuta při "splnění hospodářského výsledku řízeného úseku ve výši 12.029.000,- Kč" (ukazatel č. 3). Mezi účastníky bylo nepochybné, že ukazatele č. 1 a 2 žalobce splnil, zůstalo však mezi nimi sporné, zda splnil rovněž ukazatel č. 3, tj. s jakým hospodářským výsledkem skončilo hospodaření žalobcem řízeného úseku provozů a služeb. Podle názoru soudu prvního stupně bylo "procesní povinností žalobce" označit důkaz, kterým by bylo možné prokázat jeho tvrzení, že "hospodářský výsledek řízeného úseku byl naplněn"; důkazem způsobilým prokázat uvedené tvrzení byl pouze znalecký posudek. Žalobce sice v průběhu řízení navrhl provedení znaleckého posudku z oboru ekonomiky navrhl, avšak dříve, než soud znalce ustanovil, své "procesní stanovisko" změnil a "uvedl, že důkaz znalcem navrhovat nebude s vědomím možných rizik souvisejících s rozhodováním soudu ve věci samé". Protože na základě provedených důkazů nebylo možné jednoznačně dovodit, zda "jednotlivé výdajové a příjmové položky v účetnictví žalobce jsou správně či nesprávně zúčtovány, resp. zda hospodářský výsledek dohodnutý v tzv. 3. ukazateli byl či nebyl dosažen", žalobce "vzhledem k důkazní pasivitě" neunesl důkazní břemeno a žaloba o zaplacení částky 105.000,- Kč nemůže být důvodná. Částku 12.461,92 Kč přiznal soud prvního stupně žalobci s odůvodněním, že odměnu ve výši 120.000,- Kč mu žalovaný vyplatil až dne 14.11.1997, ačkoliv její splatnost nastala nejpozději dne 31.3.1997; žalobci proto přísluší z uvedené částky úroky z prodlení za dobu od 1.4. do 14.11.1997.

K odvolání žalobce Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 19.11.2001 č.j. 20 Co 249/2001-81 rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku "ve správném znění", že "žaloba se co do částky 105.000,- Kč s 19% úrokem z prodlení od 1.4.1997 do zaplacení zamítá", a ve výroku o náhradě nákladů řízení potvrdil a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradě nákladů odvolacího řízení 10.200,- Kč k rukám "advokáta žalovaného". Odvolací soud dovodil, že soud prvního stupně žalobce řádně ve smyslu ustanovení § 118a odst.3 o.s.ř. poučil o tom, že "nemá za prokázané splnění ekonomického ukazatele, na jehož základě měl vzniknout žalobci nárok na v řízení uplatněnou odměnu", a že, nenavrhne-li k tomuto svému tvrzení důkazy, bude to mít za následek zamítnutí žaloby pro neunesení důkazního břemene. Protože soud prvního stupně "následně" poskytl poučení podle ustanovení § 119a odst.1 o.s.ř., mohou být "později uplatněné skutečnosti a důkazy" odvolacím důvodem jen za podmínek uvedených v ustanovení § 205a o.s.ř. Žalobce "přes tato poučení" nenavrhl před soudem prvního stupně důkaz znaleckým posudkem k "prokázání toho, že ekonomické ukazatele byly splněny". Návrhu na doplnění dokazování provedením tohoto znaleckého posudku, který uplatnil v odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně, "nebylo možné vyhovět", neboť nebyla splněna ani jedna z výjimek z neúplné apelace uvedených v ustanovení § 205a odst.1 o.s.ř. Odvolací soud dále přihlédl k tomu, že žalobce nepodal odvolání proti usnesení soudu prvního stupně, kterým mu bylo uloženo složit zálohu na náklady důkazu, a že i v odvolacím řízení potvrdil, že u něj nejsou dány předpoklady k osvobození od soudních poplatků, a dospěl k závěru, že rozsudek soudu prvního stupně je v zamítavém výroku správný.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání. Namítá, že v řízení před soudem prvního stupně označil k prokázání svých tvrzení jako důkaz znalecký posudek, že soud prvního stupně jednání konané dne 27.3.2000 odročil za účelem ustanovení znalce a že současně účastníky vyzval, aby "formulovali otázky, na něž by měl znalec odpovědět". Aniž by ustanovil znalce, soud

prvního stupně uložil žalobci usnesením složit zálohu na znalecký posudek ve výši 100.000,- Kč. Žalobce považoval uloženou zálohu za zjevně nepřiměřenou a požádal soud prvního stupně, aby výši zálohy snížil nebo aby "ji rozložil mezi oba účastníky". Poté, co soud prvního stupně "neprojevil vůli toto rozhodnutí změnit", oznámil mu, že "pouze z důvodu uložené zálohy nebude trvat na důkazu, který v průběhu řízení označil"; po poučení podle ustanovení § 119a odst.1 o.s.ř. také proto prohlásil, že "jiné důkazy, než které dosud v řízení označil, nenavrhuje". Žalobce má za to, že postupem soudu mu byla odňata možnost řádně uplatnit svá práva před soudem, neboť důkaz znaleckým posudkem v řízení před soudem prvního stupně označil a soud uvedený důkaz mohl provést i v situaci, kdy prohlásil, že "jen z důvodu výše uložené zálohy provedení tohoto důkazu nenavrhuje". Odvolací soud mohl zjednat nápravu tím, že by rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení s tím, aby rozhodl nově a přiměřeným způsobem o výši zálohy a aby po provedení znaleckého posudku rozhodl ve věci samé. Přípustnost dovolání žalobce dovozuje z ustanovení § 237 odst.1 písm.c) o.s.ř. a navrhuje, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Podmínky přípustnosti dovolání proti rozsudku odvolacího soudu jsou obsaženy v ustanovení § 237 o.s.ř.

Dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [§ 237 odst.1 písm.a) o.s.ř.] nebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 237 odst.1 písm.b) o.s.ř.], anebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle ustanovení § 237 odst.1 písm.b) o.s.ř. a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam [§ 237 odst.1 písm.c) o.s.ř.]; to neplatí ve věcech, v nichž dovoláním dotčeným výrokem bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 20.000,- Kč a v obchodních věcech 50.000,- Kč, přičemž se nepřihlíží k příslušenství pohledávky [§ 237 odst.2 písm.a) o.s.ř.], a ve věcech upravených zákonem o rodině, ledaže jde o rozsudek o omezení nebo zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu, o určení (popření) rodičovství nebo o nezrušitelné osvojení [§ 237 odst.2 písm.b) o.s.ř.].

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst.1 písm.c) o.s.ř. zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem [§ 237 odst.3 o.s.ř.].

Žalobce dovoláním napadá rozsudek odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé. Podle ustanovení § 237 odst.1 písm.b) o.s.ř. dovolání není přípustné, a to již

proto, že ve věci nebylo soudem prvního stupně vydáno rozhodnutí ve věci samé, které by bylo odvolacím soudem zrušeno. Dovolání žalobce proti rozsudku odvolacího soudu tedy může být přípustné jen při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 237 odst.1 písm.c) o.s.ř.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst.1 písm.c) o.s.ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v ustanovení § 237 odst.3 o.s.ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má.

V projednávané věci - jak vyplývá z obsahu spisu - žalobce za řízení před soudem prvního stupně (při jednání dne 27.3.2000) navrhl, aby soud provedl důkaz znaleckým posudkem k prokázání jeho tvrzení, že byl splněn ukazatel č. 3 (na splnění tohoto ukazatele bylo vázáno vyplacení žalobcem požadované části roční odměny za rok 1996). Soud prvního stupně poté jednání ze dne 27.3.2000 odročil "za účelem ustanovení znalce" a usnesením ze dne 5.12.2000 č.j. 8 C 65/99-60 žalobci uložil, aby složil zálohu ve výši 100.000,- Kč "na náklady, jež si vyžádá důkaz znaleckým posudkem z oboru ekonomiky". Podáním ze dne 13.2.2001 žalobce soudu prvního stupně sdělil, že "v současných ekonomických podmínkách není schopen splnit výzvu soudu a zaplatit na záloze 100.000,- Kč" a že, "nelze-li výši zálohy snížit ani ji rozložit na oba účastníky sporu", z "ekonomických důvodů" upouští "od návrhu na vypracování ZP, netrvá na jeho vypracování, výslovně prohlašuje, že tento důkazní návrh nečiní, a to i s vědomím možných rizik souvisejících s rozhodováním soudu věci samotné". Poté, co soud prvního stupně při jednání dne 14.3.2001 účastníky poučil podle ustanovení § 119a odst.1 o.s.ř. a co oba účastníci (jejich zástupci) prohlásili, že "nenavrhují doplnění dokazování, nové návrhy na provedení důkazů nemají či nové skutečnosti netvrdí", rozsudkem ze dne 14.3.2001 č.j. 8 C 65/99-70 žalobu o zaplacení částky 105.000,- Kč s 19% úrokem z prodlení od 1.4.1997 do zaplacení zamítl s odůvodněním, že žalobce neunesl důkazní břemeno k prokázání svého tvrzení, že ukazatel č. 3 byl splněn. Odvolací soud rozsudkem ze dne 19.11.2001 č.j. 20 Co 249/2001-81 rozsudek soudu prvního stupně v tomto výroku potvrdil, když dovodil, že návrhu žalobce na doplnění dokazování znaleckým posudkem nelze vyhovět, neboť "přes poučení" poskytnutá mu podle § 118a odst.3 a § 119a odst.1 o.s.ř. nenavrhl důkaz znaleckým posudkem v řízení před soudem prvního stupně a uplatnění tohoto důkazu v odvolacím řízení neumožňuje ustanovení § 205a o.s.ř.

Za této situace bylo pro rozhodnutí odvolacího soudu významné posouzení právní otázky, zda návrh žalobce na provedení důkazu znaleckým posudkem, jenž učinil za odvolacího řízení, představoval důkaz, který nebyl uplatněn před soudem prvního stupně a který je způsobilým odvolacím důvodem jen při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 205a odst.1 o.s.ř. Uvedená právní otázka dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena. Vzhledem k tomu, že její posouzení bylo pro rozhodnutí projednávané věci významné (určující), představuje napadený rozsudek odvolacího soudu rozhodnutí, které má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že dovolání proti rozsudku odvolacího soudu je přípustné podle ustanovení podle § 237 odst.1 písm.c) o.s.ř.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.), Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

K tomu, aby bylo dosaženo účelu řízení, jsou účastníci řízení povinni mimo jiné plnit důkazní povinnost a další procesní povinnosti uložené jim zákonem nebo soudem (srov. § 101 odst.1 písm.b) o.s.ř.).

Účastníci jsou povinni označit důkazy k prokázání svých tvrzení. Soud rozhoduje, které z navrhovaných důkazů provede (§ 120 odst.1 o.s.ř.).

Závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, ustanoví soud po slyšení účastníků znalce (§ 127 odst.1 věta první o.s.ř.). Předseda senátu může uložit účastníku, u něhož nejsou podmínky pro osvobození od soudních poplatků, aby složil zálohu na náklady důkazu, který navrhl nebo který nařídil soud o skutečnostech jím uvedených anebo v jeho zájmu (srov. § 141 odst.1 o.s.ř.). Náklady důkazů, které nejsou kryty zálohou, platí stát (srov. § 141 odst.2 o.s.ř.).

V projednávané věci žalobce - jak uvedeno již výše - navrhl za řízení před soudem prvního stupně k prokázání svého tvrzení, že byl splněn ukazatel č. 3 (a že mu proto náleží požadovaná část roční odměny za rok 1996), aby soud provedl důkaz znaleckým posudkem. Soud prvního stupně ve smyslu ustanovení § 120 odst.1 věty druhé o.s.ř. rozhodl (tím, že jednání ze dne 27.3.2000 odročil "za účelem ustanovení znalce") o tom, že uvedený důkaz provede. Zálohu na náklady spojené s provedením tohoto důkazu uložil usnesením ze dne 5.12.2000 č.j. 8 C 65/99-60 v souladu s ustanovením § 141 odst.1 o.s.ř., neboť žalobce provedení důkazu navrhl a nejsou u něj (jak potvrdil i v průběhu odvolacího řízení) podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Žalovanému nebylo možné zálohu na náklady tohoto důkazu - jak se mylně domnívá žalobce - uložit, neboť provedení důkazu nenavrhl a provedení tohoto důkazu nebylo - z pohledu důkazního břemene, které v prokázání, že byl splněn ukazatel č. 3, nepochybně zatěžuje žalobce - nařízeno o skutečnostech jím uvedených ani v jeho zájmu.

Důkaz znaleckým posudkem soud prvního stupně, ačkoliv rozhodl, že důkaz bude proveden, nakonec neprovedl a při rozhodování věci navíc vycházel ze závěru, že žalobce provedení důkazu znaleckým posudkem nenavrhl. Uvedený závěr učinil - jak vyplývá z odůvodnění jeho rozsudku - na základě podání žalobce, který soudu sdělil, že "v současných ekonomických podmínkách není schopen splnit výzvu soudu a zaplatit na záloze 100.000,- Kč" a že, "nelze-li výši zálohy snížit ani ji rozložit na oba účastníky sporu", z "ekonomických důvodů" upouští "od návrhu na vypracování ZP, netrvá na jeho vypracování, výslovně prohlašuje, že tento důkazní návrh nečiní, a to i s vědomím možných rizik souvisejících s rozhodováním soudu věci samotné". S tímto postupem soudu prvního stupně nelze souhlasit.

Nezaplatil-li účastník zálohu na náklady důkazu, k jejímuž složení byl usnesením soudu vyzván, není to samo o sobě důvodem k tomu, aby soud neprovedl důkaz, který je potřebný ke zjištění skutkového stavu věci. Ustanovení § 141 o.s.ř. soudu neumožňuje, aby jen z důvodu nezaplacení zálohy na náklady důkazu upustil od provedení důkazu, který nařídil a který je potřebný ke zjištění skutkového stavu věci. Na základě vykonatelného usnesení, kterým byla účastníku uložena povinnost složit zálohu na náklady důkazu, soud vymáhá zaplacení zálohy cestou výkonu rozhodnutí, a to až do vydání rozhodnutí, kterým se řízení končí (srov. stanovisko občanskoprávního kolegia býv. Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.2.1984 Cpj 88/82, uveřejněné pod č. 26 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1984). Nejsou-li ani tímto způsobem kryty, platí náklady důkazu stát (§ 141 odst.2 o.s.ř.).

Navrhne-li účastník soudu, aby provedl určitý důkaz, může svůj procesní úkon odvolat jen za podmínek uvedených v ustanovení § 41a odst.3 o.s.ř.; dojde-li odvolání úkonu soudu nejpozději současně s návrhem na provedení důkazu, postupuje soud stejně, jako kdyby účastník takový návrh nikdy neučinil. V případě, že návrh na provedení důkazu nebyl účinně odvolán (a nejde ani o návrh, který je vázán na splnění podmínky, k němuž se nepřihlíží - srov. § 41a odst.2 o.s.ř.), nelze dovodit, že návrh nebyl podán, i když účastník soudu později sdělil, že na návrhu na provedení důkazu "netrvá", že "nenavrhuje" jeho provedení, že takový návrh "nečiní" apod. Uvedená vyjádření účastníka řízení mohou být pro soud jen podnětem k posouzení, zda navrhovaný důkaz provede, popřípadě zda od nařízeného důkazu neupustí; důkaz však neprovede nebo od jeho provedení upustí jen tehdy, jde-li o důkaz, jehož provedení není potřebné ke zjištění skutkového stavu věci.

Žalobce v projednávané věci "upustil" od svého návrhu na provedení důkazu znaleckým posudkem. I když tak učinil "s vědomím možných rizik souvisejících s rozhodováním soudu věci samotné", nebylo možné za řízení před soudy postupovat stejně, jako kdyby uvedený důkaz nikdy nenavrhl. Na tomto závěru nic nemění ani to, že byl řádně poučen podle ustanovení § 118a odst.3 o.s.ř. a že soud prvního stupně před skončením jednání řádně postupoval podle ustanovení § 119a odst.1 o.s.ř. Poučovací povinnost soudu podle uvedených ustanovení totiž sleduje, aby účastníci řízení byli poučeni o své důkazní povinnosti, o následcích nesplnění důkazní povinnosti a o způsobilých odvolacích důvodech podle ustanovení § 205a o.s.ř. v případném odvolacím řízení a aby pro nedostatek znalostí neutrpěli v souvislosti s plněním důkazní povinnosti újmu na svých právech; neslouží však k tomu, aby účastníci posuzovali, zda jimi navržený důkaz má být proveden, neboť o tom, který z navrhovaných důkazů bude za řízení proveden, rozhoduje jen soud (§ 120 odst.1 věta druhá o.s.ř.).

Odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně lze odůvodnit mimo jiné tím, že soud prvního stupně neúplně zjistil skutkový stav věci, neboť neprovedl navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností (§ 205 odst.2 písm.d) o.s.ř.) nebo že dosud zjištěný skutkový stav neobstojí, neboť tu jsou další skutečnosti nebo jiné důkazy, které nebyly dosud uplatněny (§ 205 odst.2 písm.f) o.s.ř.); skutečnosti nebo důkazy, které nebyly uplatněny před soudem prvního stupně, jsou ve věcech neuvedených v ustanovení § 120 odst.2 o.s.ř. u odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně odvolacím důvodem jen v případech uvedených v ustanovení § 205a odst.1 o.s.ř.

Měřítkem pro posouzení, zda jsou v odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně navrhovány důkazy, které nebyly uplatněny před soudem prvního stupně, je obsah spisu soudu prvního stupně. Z pohledu odvolacího řízení jde o "nový" důkaz tehdy, jestliže nebyl navržen v průběhu řízení před soudem prvního stupně (tj. od jeho zahájení do vyhlášení rozsudku) žádným z účastníků a nebyl ani proveden soudem prvního stupně podle ustanovení § 120 odst.3 věty první o.s.ř. V případě, že důkaz byl za řízení před soudem prvního stupně některým z účastníků označen (alespoň natolik konkrétně, aby mohl být individualizován), byl z hlediska ustanovení § 205a odst.1 o.s.ř. před soudem prvního stupně uplatněn (a nejde tedy o "nový" důkaz v odvolacím řízení) bez ohledu na to, jak s ním soud prvního stupně naložil (tj. například zda důkaz provedl, zda neprovedení důkazu zdůvodnil nebo zda návrh takového důkazu zcela pominul).

V projednávané věci žalobce navrhl před soudem prvního stupně provedení důkazu znaleckým posudkem; i když od jeho provedení posléze "ustoupil", nelze - jak vyplývá z výše uvedeného - důvodně dovozovat, že by tento důkaz nebyl před soudem prvního stupně uplatněn. Poukazoval-li žalobce v odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně na to, že důkaz znaleckým posudkem nebyl soudem prvního stupně proveden, ačkoliv byl potřebný ke zjištění skutkového stavu věci, a domáhal-

li se proto provedení tohoto důkazu, neuplatnil tím odvolací důvod podle ustanovení § 205 odst.2 písm.f) o.s.ř., ale odvolací důvod podle ustanovení § 205 odst.2 písm.d) o.s.ř.; okolnost, jak soud prvního stupně s tímto důkazem naložil, je přitom nerozhodná.

Z uvedených důvodů dospěl dovolací soud k závěru, že nejde ve smyslu ustanovení § 205a odst.1 o.s.ř. o důkaz, který nebyl uplatněn před soudem prvního stupně, jestliže účastník za řízení před soudem prvního stupně navrhl provedení tohoto důkazu, i když soud prvního stupně důkaz, který byl potřebný ke zjištění skutkového stavu věci, neprovedl jen proto, že účastník později soudu sdělil, že na svém návrhu na provedení důkazu "netrvá", nebo mu dal jinak najevo svůj názor, že důkaz nemá být proveden. Odvolací soud tedy rozhodl nesprávně, když dovodil, že uplatnění důkazu znaleckým posudkem žalobcem v odvolacím řízení bránilo ustanovení § 205a odst.1 o.s.ř.

Protože rozsudek odvolacího soudu není správný, Nejvyšší soud České republiky jej zrušil (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem o.s.ř.) a věc vrátil Krajskému soudu v Hradci Králové k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta první o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Odpovědnost za vady
- Náhrada nákladů na výživu pozůstalých (jiných) osob
- Mezinárodní příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti
- Smlouva o dílo (exkluzivně pro předplatitele)
- Spotřebitelský úvěr (exkluzivně pro předplatitele)
- Starobní důchod (exkluzivně pro předplatitele)
- Veřejná obchodní společnost (exkluzivně pro předplatitele)
- Vypořádání SJM (exkluzivně pro předplatitele)
- Přiměřené protiplnění
- Předkupní právo
- Ochrana osobnosti